

7/2190

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2008/134202
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Ahmet
Ersin

28 Nisan 2008

ÇOK İVEDİ

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.03.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4082 sayılı yazıları.

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Ersin'in 7/2190 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

ALİ BABACAN
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET ERSİN'İN 7/2190 ESAS NO'LU YAZILI SORU-
ÖNERGESİ

SORULAR

Sayın Gül'ün davet ettiği liderler ve yaptığı geziler Türkiye'nin dış politikasında bir rota değişikliği olduğu izlenimi vermektedir.

Şimdi de Tanzanya'ya resmi gezi yapmaktadır. Diplomatik ilişkimizin bulunmadığı, ticari ilişkilerimizin de son derece önemsiz düzeyde olduğu Tanzanya'ya yapılan bu gezinin nedeni ve amacı anlaşılamamıştır.

Nitekim, Tanzanya'ya 2006 yılındaki toplam ihracatımız 26.976.706 Dolar ve ithalatımız ise 15.884.163 Dolardır.

Bu ülkeye yaptığımız ihraç mallarımız ağırlıklı olarak, hafif yağlar ve müstahzarları, buğday unu / mahlût unu, canlı mayalar, yumurtasız (pişirilmemiş) makarnalar, sentetik filament demetler, akrilik veya moda akrilikten lif ve döküntüler, tuvalet ve temizlik kağıtları, muslukçu eşyası, sıvanmış / kaplanmış kağıt vatka / keçe, akrilik polimerler ile waffle ve gofretlerdir.

Keza ithal ettiğimiz kalemiler; tohumluk olmayan pamuk tohumu, tohumluk olmayan susam tohumu, hıyar ve domates tohumu, sapları koparılmış ve damarı çıkarılmış tütün ve döküntüleri, kadesiz ve taranmamış pamuk, koyun ve kuzuların yünü alınmamış ham derileri, tabaklanmamış sığır ve at derileri, koyun ve kuzuların yaş derileri ve mimoza hülasesidir.

- 1- Gerek diplomatik ve gerekse ticaret olarak hiçbir getirisi olmayan bu gezinin amacı nedir?
- 2- Tanzanya gezisinin Fethullah Gülen'in bu ülkedeki faaliyetlerine kolaylık göstermelerini sağlamak için yapıldığı doğru mu?

CEVAP

Türkiye ile Tanzanya arasında diplomatik ilişkiler 1963 yılında kurulmuştur. Tanzanya'ya Nairobi Büyükelçiliğimiz akreditedir. Tanzanya'nın ise Roma Büyükelçiliği ülkemize akreditedir. Ekim 1979'da açılan Dar es Salaam Büyükelçiliğimiz 1984 yılında tasarruf önlemleri çerçevesinde kapatılmış olup, ahiren alınan karar gereğince Afrika'da açılması planlanan 10 yeni Büyükelçilik içinde Dar es Salam Büyükelçiliğimiz de bulunmaktadır.

Afrika Birliği'nin hâlihazırdaki dönem başkanı ve bölgenin en önemli ülkelerinden biri olan Tanzanya ile ilişkilerimizin geliştirilmesi, dış politikamızdaki çok boyutluluğun bir gereği olarak Afrika ülkeleriyle siyasi, askeri, kültürel ve ekonomik ilişkilerimize bir ivme kazandırmak amacıyla 1998 yılında kabul edilen "Afrika'ya Açılım Eylem Planı" çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda, 2005 yılı Hükümetimiz tarafından "Afrika Yılı" ilan edilmiş, üst düzey ziyaretler, yeni ekonomik ve ticari anlaşmaların akdi ve karşılıklı ticaret heyeti ziyaretlerinin

teşviki gibi adımlarla kıtaya ilişkilerimize yeni bir hız ve içerik kazandırılması kararlaştırılmıştır.

Afrika'ya açılımın önemi, ticareti arttırmak, yeni pazarlara girmek, hammadde temini, yeni yatırım alanları bulmak, bölge kuruluşlarının olanaklarından yararlanmak, uluslararası kuruluşlarda destek sağlamak, Kıbrıs davamızın anlatılması ve savunma sanayii ürünlerimizin tanıtılması gibi hedeflerden kaynaklanmaktadır.

Bütün dünyada gelişen ekonomik ilişkilerimize paralel olarak, Afrika ülkeleriyle ekonomik ilişkilerimiz de gelişmektedir. Bunun en somut göstergesi, bu kıtadaki ülkelerle ticaret hacmimizde görülen artıştır. Sadece Sahraaltı Afrika ülkeleri ile 2000 yılında 742 milyon dolar olan ticaret hacmimiz, 2007 yılı itibariyle 6 milyar dolar seviyesine yaklaşmış, tüm Afrika kıtası ile olan ticaret hacmimiz ise 13 milyar doları bulmuştur.

Tanzanya, Kenya ve Uganda arasında imzalanan ve üç ülkenin ortak bir dış ticaret sistemini benimsemesini öngören Doğu Afrika Topluluğu Gümrük Birliği Protokolü 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Üç ülke arasında oluşturulan gümrük birliği protokolü ile Doğu Afrika bölgesinde 90 milyon nüfusa sahip ve toplam 27,5 milyar ABD Doları tutarında yurtiçi gayrisafi milli hâsılaya sahip bir pazar ortaya çıkmıştır.

Tanzanya, Doğu Afrika ülkeleri içinde en fazla yabancı yatırım çeken ülkedir. İç siyasi gelişmelerin ekonomiyi göreceli olarak daha az etkilediği görülmektedir. Bu özellikleri nedeniyle Tanzanya, Kenya ve Uganda'dan daha fazla yabancı yatırımı ülkesine çekebilmektedir.

Diğer taraftan, 18-21 Ağustos 2008 tarihlerinde İstanbul'da bir "Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi" düzenlenmesi, Afrika ülkeleriyle ilişkilerimizi daha da geliştirecek ilave yol ve yöntemlerin belirlenmesi planlanmaktadır. Bu konuda Afrika Birliği Komisyonu ile görüş alış veriş yapılmaktadır. Son olarak, 30 Ocak-2 Şubat 2008 tarihlerinde Addis Ababa'da yapılan Afrika Birliği (AfB) Zirvesi'nde alınan kararlarda, Türkiye AfB'nin "stratejik ortağı" ilan edilmiş ve sözkonusu Zirve'nin düzenleneceği teyit edilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Tanzanya'ya gerçekleştireceği ziyaret sırasında, halen AfB dönem başkanı olan Tanzanya'nın Devlet Başkanı Kikwete ile diğer konular arasında bu konunun da ele alınması, sözkonusu Zirve'nin geniş katılımı olarak gerçekleşmesi hususunda adıgeçenin desteğinin talep edilmesi öngörülmektedir.